

Ytterligare om gåva av företag

Av professorn Göran Englund

I anslutning till min artikel om företagsgåvor i nummer 5 av Skattenytt (s 237) vill jag beträffande HD:s avgörande den 12 december 1986 (SÖ 717) komplettera med några synpunkter angående den prejudicerande räckvidden av ställningstagandet ifråga.

Fråga var om gåva av jordbruksrörelse, där givaren betingat sig ett partiellt vederlag i form av revers. HD fann med följande motivering att lätttnadsregeln inte var tillämplig.

”Som förbehåll i lagens mening bör anses villkor som på olika sätt inskränker mottagarens rätt beträffande egendomen (jfr 36 § 2 st och 38 § 2 st AGL). Ett villkor om vederlag anknyter visserligen inte direkt till den bortgivna egendomen men innebörden av ett sådant villkor kan sägas vara densamma som om givaren behållit viss del av den bortgivna egendomen (jfr NJA 1986 s 18 där gåva av jordbruksrörelse ansågs inte ha avsett all givarens rätt till förvärvskällan när gåvan inte omfattade likvida medel som härrörde från jordbruksrörelsen).”

Avgörandet gällde direktägd förvärvskälla. Frågan uppkommer om det även skall anses omfatta sådana fall, där fråga är om indirekt ägande via aktier. I min tidigare artikel har denna fråga inte diskuterats. Jag har emellertid uttalat den uppfattningen att HD måste ha grundat sitt avgörande på ett ekonomiskt betraktelsesätt. Vid ett sådant ligger det naturligtvis nära till hands att hävda att stor likhet föreligger mellan fall, där givaren betingat sig ett begränsat vederlag och där han behåller företagets likvida medel eller dess fordringar. Likheten är alls inte lika påtaglig mellan de fall, där givare av aktier får ett begränsat vederlag, och de där han i stället behåller en del av aktieposten.

I sin beslutsmotivering uttalar sig HD så generellt att man får det intrycket att den åsyftat partiella gåvor av företag överlag. Den jämför vederlagsgåvan med sådana fall, där givaren ”behållit viss del av den bortgivna egendomen” (jfr NJA 1948 s 712). Om domstolen därmed hade avsett endast kontanter och fordringar hade det legat närmare till hands att ange just dessa tillgångsslag eller i varje fall omskriva dessa såsom *vissa* delar av den bortgivna egendomen. Å andra sidan kan det vid tolkningen finnas skäl att beakta den hänvisning, som lämnats just till fallen med de likvida medlen. Med någon säkerhet går det därför inte att uttala sig om avgörandets räckvidd förrän HD fått taga ställning även till aktiegåvofallen.

Snogeholms Slott

Seminarieprogram hösten 1987

3—4
september

Internationell skatteplanering (Hålles i Stockholm)

Etablering av finansbolag och captive-bolag utomlands. Etablering av forskningscentra i utlandet. Den amerikanska skattereformens betydelse. Ändringarna i företagsbeskattningen i Väst-europa. Etablering via utländsk trust m m.

Lärare: Director of tax James Tobin, New York, professor Göran Grosskopf

21—23
september
alternativt
12—14
oktober

Familjeföretagens generationsskifte.

De nya reglerna för familjerätt och arvs- och gåvobeskattnig. Genomgång av regler och effekter för företag och företagsägare. Förslag till planeringsåtgärder m m.

Lärare: Professor Göran Grosskopf, jur kand Erik Waller

9—11
november

Styrelsearbete och styrelseansvar.

Bolagsrättsliga och straffrättsliga regler för styrelseledamöter. Ansvarsgenombrott, skadeståndsansvar, skatterättsliga aspekter m m. Praktikfallsstudie av bl a Fermenta-fallet.

Lärare: Universitetslektor Rolf Dotevall, aukt revisor Ulf Gometz, professor Göran Grosskopf, professor Per-Edwin Wallén

30 november—
1 december

Bokslutsplanering.

Redovisningsmässiga och skattemässiga aspekter på bokslutsarbetet med särskild inriktning på aktuella nyheter.

Lärare: Professor Göran Grosskopf, docent Per Thorell

Snogeholms Utbildnings AB anordnar även företagsanpassad utbildning inom skatte- och bolagsrätt, t ex kurser inför bokslutsarbetet, utbildning av koncerncontrollers m m.

För vidare information ring eller skriv till Snogeholms Utbildnings AB, Ängdalavägen 36, 217 47 Malmö, tel 040-722 85.